

עודד אסף

עבר [לשעבר?] בהווה? - מוזיקה עכשיו (מאמצע המאה העשרים עד ימינו)

מבחר דוגמאות לטעמי (לא מאמר אקדמי / לא בלוג)

בעקבות הרצאה מוסרטת של עילם רותם - Period Composition

<https://www.youtube.com/watch?v=UbvpxQUhdBM&t=14s>

[*] 'משורר הוא בן-זמנו, בן-תקופתו, והוא רגיש לה אולי יותר מאחרים. הוא גם בן זמנים אחרים. זמנים שהוא רוצה לחיות (...) הוא גם חי בנופים אחרים, ריאליים, שראה פעם, או דמיוניים, ריאליים לא פחות (...). אין פרוגרס, אין קדמה בספרות, בשירה, באמנות, במובן המקובל בטכניקה ובמדע. תגלית מאוחרת אינה מבטלת תגלית שקדמה לה. החדש אינו עולה על הישן. פיקאסו אינו עולה על אֶל-גֶּרְקוֹ, למשל (...) יש התפתחויות והישגים חדשים ותגליות חדשות, אך כל חדש כרוך גם באבדה. החכם, המשורר הגדול הרוסי-יהודי אוסיפ מנדלשטאם (...) כתב באחד ממאמריו המעמיקים, כי תולדות [של] ספרות, שירה ואמנות אינן רק תולדות של מציאות ותגליות חדשות, אלא תולדות של אבדות, והאבדות הולכות ומעיקות (...)".

עזרא זוסמן, מתוך 'הנגלה והנסתר בשירה'

- -

כך גם במוזיקה.

אבל -

"All great art is a form of complaint"

"I can't understand why people are frightened of new ideas. I'm frightened of the old ones."

John Cage

תיק"ו / (1)

'כי שְׁהִיָּה איננו הוֹדָא -

הוא שְׁמָא אלמוני אשר נֶשֶׁר אל הַיִּשּׁוּת

וְיִהי לַתִּיק"ו'.

(אברהם שלונסקי, מתוך 'קולות מצוויים')

כל הדוגמאות שאספתי כאן – כל אחת בדרכה הייחודית, וכל אחת מהן רק לטעמי - רומזות אלי:

"טוֹב אֲשֶׁר תִּתְּחַזַּב בְּזָה, וְגַם מִזָּה אֶל תִּנָּח אֶת יָדְךָ" (קהלת, פרק ז').
אחיזה בעבר? גם היא. מרד בעבר וחתיירה לניסונות חדשים? גם כך.
וכך היה תמיד, בתולדות האמנות המערבית. גם-וגם. אינני מטיף
לבלעדיות או לבלבדיות.

דרכים מגוונות ל"אחיזה" מוזיקלית עבר / הווה, כזאת שיש בה
רלוונטיות לי, לאחרים, לסביבה התרבותית שלנו או לסביבה
תרבותית שהיינו רוצים לפעול בה – אחיזה, לאו דווקא "היטמעות
בתוך העבר". רשימת היצירות שבחרתי בה (והיא אינה מקיפה)
מנסה להצביע על כמה דרכים כאלה. יהיה מעניין לנתח את רכיבי

הסגנון ואת האסתטיקה המנחה כל אחת מהיצירות; בדקתי וניתחתי כמה מהן, ואחרות עוררו בי, בשלב זה, רק רשמים. כל מה שכתבתי כאן אינו תחליף למחקר יסודי.

יש הצדקה לדיון משווה בין Restorative nostalgia (גורמים, מניעים, יעדים, תוצאות, השלכות) לבין Reflective nostalgia (גורמים, מניעים, יעדים, תוצאות, השלכות) בכל האמנויות בנות ימינו, ובהן גם מוזיקה. כדאי לבחון תחומי-ביניים ומפגשים בין שני הסוגים האלה.

בתוך כך, נזכרתי באחד המאמרים הישנים-נושנים של מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, 'על הספק':

"הברי הוא סוף כל מחשבה, קץ כל דעת ורצון (...) כל משפט חתוך וקיים לאמור: אותו דבר הוא כך וכך וצריך להיות כך וכך, כבר מכריח אותנו לקבלת מחשבה אחת עלינו. סוגרים אנו את השער, עוצמים אנו את עינינו ונישן שנת עולם. לא כן הוא השמא וכוחו של השמא; (...) הוא נותן לשכל רב-חליפות (...) עקרו את הוודאי שנחלתם, ונטעתם את שורש הספק בלבכם (...) כל ידיעה ודאית היא רק בת מגע אחד עם הנשוא, אבל לא תחדור לעומק כל הנשוא. אם תאמרו לפתוח המבואות הסגורים, קחו בידכם את מפתח השמא".

כך - גם כך - במוזיקה.

הערות נוספות:

(1) מהי "תקופה"? מהי ה"תקופתיות" שעליה נשענים עכשיו מוזיקאים רבים? נראה לי שמדובר בהכללות בלתי-מספקות. האם ימי "הסער והפרץ", ובהם גם יצירותיו הכמעט-קפריזיות של קארל-פיליפ עמנואל באך (נהדרות, לטעמי) מהווים "תקופה"? וסקרלאטי ("פוסט-בארוק"?), והעשורים הראשונים

של המאה התשע-עשרה (הרביעיות האחרונות של בטהובן, לדוגמה), האם הם צמודים ל"תקופה" מוגדרת היטב? והסימפוניות המאוחרות של סיבליוס, בנות המאה העשרים - מהי, בדיוק, ה"תקופתיות" שלהן? זאת סוגייה נוספת שמן הראוי לדון בה. אולי רצוי לצמצם את טווח ההגדרות - מ"קומפוזיציה תקופתית" ל"קומפוזיציה בעקבות מלחין/מלחינים X או Y שפעלו בין השנים A ו-B - למאזינים בקיאים / או שאינם בקיאים במוזיקה של המלחינים X או Y?" הקשר הספציפי בין יצירותיו של עילם לבין סלמונה רוסי (או עם סביבתו המוזיקלית של מונטוורדי) הוא דוגמה מצוינת, מובהקת.

(2) המקרים שעילם מציג בהרצאה שלו מובילים, לדעתי, לתהיות נוספות: עד המאה העשרים לא הייתה מוכרת תופעה של מוזיקאי שבכל מהלך חייו המקצועיים התמקד אך ורק בחיבור יצירות בסגנון מן העבר הרחוק. היו "גיחות" קצרות. אנקדוטות. די אם נאזין להתחלת הסימפוניה מס' 4 של קלמנטי - עילם מדבר עליו - כדי שנבין מה היה עולמו המוזיקלי האמיתי של המלחין ההוא. כך גם כשמדובר באלמנטים ניאוקלאסיים (חלקיים) ב"מוצרטיאנה" של צ'ייקובסקי או בשביעייה אופ' 65 של סן-סאנס - דוגמאות שכדאי להזכיר בהקשר זה. המקרה של פריץ קרייזלר (גם הוא בין הדוגמאות המובאות בהרצאה של עילם) לא אמור, לדעתי, להיכנס לתחום הדיון שלנו. "קאפריצ'יו ווינאי" של קרייזלר הוא מוזיקה קלילה, אלגנטית, מבריקה. היא הביטוי האמיתי שלו, כמלחין; לא המעין-שחזורים ההיסטוריים שכתב וביצע כ'גימיק' פרטי. כך או כך, כל הגיחות ההן ל"עבר" לא היו כרוכות בחידוש כלי נגינה (או הרכבים של כלי נגינה, או דרכים של הפקה קולית - אם נחשוב על 'נביאי הקווינטה') מן המאה השבע-עשרה או השמונה-עשרה; והרי זה חלק משמעותי ב"קומפוזיציה התקופתית" העכשווית - חלק משפיע, בהחלט, על גורם ההפתעה ביצירות שעילם רותם כותב ומבצע.

גם במחצית הראשונה של המאה העשרים, וקצת אחריה, לא מופרים לנו מלחינים שעשייתם הטוטאלית, העקבית בכל פרט ופרט – לרבות כלי נגינה היסטוריים – צמודה ל"עבר" רחוק. סטרווינסקי ה"ניאו-קלאסיציסט" פעל על "העבר" המוזיקלי כמהנדס מודרני שנון, בשיטות דמויות copy paste, וכל מאזין מבחין בכך ואמור להבחין בכך. ה"ניאו בארוקיות" של ארנסט בלוך הייתה זמנית. גישתו של רסספיגי לחומרים מימי הרנסאנס או הבארוק לא התרחקה מאוד מ"קלאסי קל".

תחילתו והתרחבותו מה שזוהה כ"ניאו-רומנטיקה" בשנות השבעים-שמונים של המאה העשרים (בין השאר, בעידודו של ג'ורג' רֹ'כברג) סימנו חזרה מקסימלית - נכון יותר: השתדלות מקסימלית לחזור – לרכיבי יסוד סגנוניים ולאסתטיקה של יצירות מפורסמות מהעשורים המאוחרים יותר של המאה התשע-עשרה. היום יש המשך למגמה הזאת, התרחבות נוספת, וגם פופולריות נוספת. אינני חושב שכדאי לראות במגמה הזאת "קומפוזיציה תקופתית", בין השאר משום שהיא משולבת לחלוטין בדפוסים מקובלים ואהובים ומשונקים של מסגרות ביצוע (תזמורות סימפוניות, הרכבים קמרניים ספציפיים, מקהלות, אולמות קונצרטים - כבר דורות רבים, ברצף. בעצם, הן בתוך-תוכן של ה-mainstream העכשווי, היום, אתמול ושלשום. הנכון הוא, שיצירות "גבוליות", ובהן צץ משהו לא-צפוי, לא מוסכם, מתוך הצפוי והמוסכם, לפחות ברגעים מסוימים, ממלאות "שדה" רחב מאוד בימינו. וזה לעתים מזומנות, מרתק. לא ברור לי אם אפשר לנתח ולהכליל את אפקט ההפתעה במגמה הזאת כאפקט דומה איכשהו, לאפקט ההפתעה ב"קומפוזיציות תקופתיות" שיסודן בסגנונות הרנסאנס או הבארוק.

(3) יש "קומפוזיציה תקופתית" ויש "ביצוע תקופתי" (אצל עילם ו'נביאי הקווינטה' - בוודאי, והישגיהם מרשימים), אבל אין "שמיעה תקופתית", ואין "קהל תקופתי" (קהל שבאורח-פלא נוסע לעבר הרחוק במכונת זמן). כל האזנה למוזיקה עכשיו היא - במודע או שלא במודע – עכשיו, באוזניים של עכשיו, בהרגלים של עכשיו, בדרכי פענוח של עכשיו. ייתכן שהקסם ב"תקופתיות" עשוי להימצא דווקא על רקע זה: "איזו הפתעה! מוזיקה חדשה שחיבר מלחין בן ימינו,

והיא... (מדוע? כיצד?) ... לא של זמננו, אלא דומה ל... או ממש זהה ל... מוזיקה של העבר הרחוק-רחוק, וזאת התנסות מעניינת!".
תגובה כזאת תלויה ברקע וב'מלומדות' של המאזינים, בהקשר שבו יצירה כזאת מבוצעת ונשמעת, וגם במידת הצמידות של היצירה ה"תקופתית" ל"תקופה" רחוקה מאוד-מאוד. לדעתי, יש להוסיף: גם שמיעתו של מלחין בן ימינו אינה יכולה להיות "תקופתית", לפחות כשמדובר בעבודה על חומרים שהיו "שפה מוזיקלית מוסכמת" לפני ארבע-מאות או שלוש-מאות או מאתיים שנה. המלחין העכשווי קולט את ה'עבר' ומפרש אותו כאיש ההווה. לא תיתכן אופציה אחרת.

תיק"ו / (2)

טעם אישי במוזיקה - טעמו של המלחין, טעמו של כל מאזין; אהבה אישית למוזיקה מסוג זה או מסוג אחר, או ליצירה זו ולא ליצירה אחרת - אהבתו של מלחין, אהבתו של כל מאזין, כשלעצמו ולעצמו ("טעם הקהל" אינו אלא הכללה מיותרת): אלה הדברים (אולי/בעיקר/רק; ותמיד בתחילתו של כל דיון וגם בסופו [או באין-סופו]) של הדיון) - החשובים מכל.

... האמנם? - כך ישאל המוזיקולוג, ומבחינתו – בצדק.

... אבל ("גילוי נאות"?...) מהיצירות שבחרתי בהן כאן משתמע הטעם שלי והאהבות שלי. אחרת - לא הייתי כותב את הטקסט הזה.

מילים מרפרפות על כל אחת מהיצירות שבחרתי:

*פרט לשתיים (או שתיים-וחצי?) מבין היצירות האלה, כל היתר אינן "קומפוזיציות תקופתיות" באמת, אלא מוזיקה חדשה וחדשנית ש"עבר" מסוים נוכח בה אחרי שהועבר דרך מסננת. כאמור, לא צירפתי לרשימה שלי יצירות משובחות שה'עבר' מבצבץ מתוכן כשהוא רב-כיווני ורב-שכבתי, מפותל, מתרחק מכל משמעות "נוסטלגית" שאולי תינתן לו, ודווקא מדגיש את הכאן-והעכשיו, כגון Sinfonia מאת בריו (הפרק השלישי - בוודאי). קומפוזיציות כאלה

ראויות לדיונים אחרים. גם את Oresteia של קסנאקיס - בעיקר הפרק 'אגממון' - אין לראות כ"קומפוזיציה תקופתית" אלא כהתנסות מרשימה, ובאמצעים חדשניים, בעבר ארכאי מדומין/ ספק-מדומין. כאמור, זה נושא לדיון נפרד, שונה.

ואין ברשימה שלי יצירות מפרי עטם של מלחינים ישראלים, שיש בהן נגיעה ב"עבר" (כלשהו). הן, והקונטקסט שלהן, גם הם ראויים לדיון נפרד.

**** שמונה היצירות הראשונות ברשימה משויכות, בדרכים שונות, לזרם האקספרימנטלי במוזיקה, מורשת ג'ון קייג'. מי שאינו מכיר היטב את המורשת הזאת, אולי מופתע מנוכחותו של 'עבר' דווקא ביצירות כאלה. הבקי והמכיר – אינו מופתע. בוודאי לא מן הגיוון במכלול יצירותיו של קייג'. ביצירה הפותחת את הרשימה שלי - 'עבר' ארכאי ספק-מדומין, בהחלט לא משחזר; ביצירה השנייה - הדים מקוטעים של מה שכמה חוקרים זיהו כ'מדיאוןליזם' בתקופת היצירה המוקדמת של קייג'; ביצירה השלישית (ברשימה שלי רק חלק אחד מתוכה): פרגמנטים מלודיים-הרמוניים רווחים, מצוטטים מפרטואר המוזיקה הקלאסית והרומנטית (גם הפופולרית), שנותקו ממקורם ונשתלו ברצף-לא-רצף חדש, מפתיע. בשלוש היצירות האלה מצביעים ה-sound, המרקם, המקצבים ופיזור האירועים על ציר הזמן, וגם התיווי, על עכשיו; לא על אז. המוזיקה שחיבר מורטון פלדמן לסרט קולנוע רומזת, ואולי יותר מרומזת, על עידון 'סלוני' ישן (מלנכולי?). זוהי רק אנקדוטה קצרה, חד-פעמית, במהלך יצירותיו של פלדמן. משקעים בולטים מאוד של 'עבר' אפשר למצוא, כמובן, גם ביצירה כבדת-משקל כגון TRIADIC MEMORIES**

יצירתו של קורניליוס קארדיו חוברה בשלב שבו עזב את תחום המוזיקה האקספרימנטלית (תחום שבו הבריק, ובלט בייחודו) כדי להתמקד במוזיקה 'נגישה', שתשרת מהפכה חברתית-פוליטית. רבות מיצירותיו בשלב זה (שנות השבעים), לטעמי, אינן המיטב שלו; הן מעמידות בסימן שאלה את ה'נגישות' ואת התועלת במוזיקת "רטר" מן הסוג שקארדיו התמקד בו בשלב ההוא, כאמצעי למימוש

אוטופיה פוליטית. אבל את היצירה שצירפתי לרשימה שלי, 'מיני-פנטזיה' על שיר אירי מסורתי (הטקסט המקורי שלו עוסק במאבק לעצמאות) אני אוהב מאוד, מוכן לשמוע ולנגן שוב ושוב. אלווין קראן היה מקורב לקייג' וגם לקארדיו. הוא פעיל גם היום במגוון יצירות ניסיוניות-סביבתיות. והנה יצירה שאינה עיקר פעילותו: חלקה הראשון מביא אותנו, בלי ספק, לעולמו המוזיקלי של אריק סאטי המוקדם, אבל עם סוגים שונים של twist, והם מוודאים את העכשיו. הווארד סקמפטון (נולד ב-1947), היה שותפו וידידו הצעיר של קארדיו, והתמקד בסוג מיוחד של מה שוירג'יניה אנדרסון הגדירה כ- minimalism. המיניאטורה שלו לפסנתר אופיינית לרבות מיצירותיו הראשונות: מאגר הדוק של אלמנטים טונאליים-מוכרים מפוזר/ משובץ על רצף הזמן של היצירה בדרך שהוחרגה ממוסכמות הטונאליות הידועה וההרמוניה הפונקציונלית, וכל זאת - בשיטה מחושבת-לעילא. אין זה מיותר להעיר, שאת המיניאטורה הזאת הקדיש סקמפטון לזכר קייג'. היצירה התזמורתית *Lento* הפתיעה אותי ותפסה אותי כשגיליתי אותה, משום שיש בה 'עבר' שאינו מוגדר לחלוטין: מאגר מודאלי (איזה, בדיוק? מאיזה סגנון?) מצומצם ומוקפד ("מינימליסטי", יש שיגידו כך, ואני מעדיף, במקרים כאלה, לדבר על רדוקציוניזם) במבנה ספיראלי, בתזמור חסכוני (גם הוא רדוקציוניסטי), בתיווי קונוונציונלי אך מאתגר בהחלט את המנצח. גאווין בראירס ומייקל ניימן היו מעורבים בתנועה האקספרימנטלית האנגלית בשנות השישים והשבעים, ומאז מצאו לעצמם דרכים אישיות להתרפקות על העבר. אצל בריארס - ספק-פוסט-רומנטיציזם מתנווד, לעתים מעורפל, שקט, מופנם. אצל ניימן – לא תמיד כך (ולטעמי, לא תמיד בהצלחה), אבל יצירתו *Why* אהובה עלי מאוד. היא אחת הדוגמאות היחידות ברשימה שלי, שאפשר למצוא בהן 'קומפוזיציה תקופתית' ו'ביצוע תקופתי' מלאים או כמעט מלאים בנוסח *Early music*. הכרחי להעיר שהגרסה ה"תקופתית" היא עיבוד מתוחכם שנעשה בידי Richard Boothby, אחד הנגנים, באישורו המלא של המלחין. ועוד אעיר, שהטקסט - שלא כמו הטקסטים בכמה יצירות ווקאליות אחרות ברשימה שלי, שהושאלו ממאגר עתיק, דתי-מקודש (ביצירותיו של עילם זה כך, תמיד) - הטקסט כאן חדש,

אקטואלי, נוקב במסר שלו (אפשר למצוא אותו באתר-הבית של *Fretwork*, בתוכנייה של ביצוע הבכורה). זה משמעותי מאוד בעיניי.

*** לוקאס פוס היה מלחין משובח, רב-סגנוני, שופע דמיון. לצערי, לא הגיע לכותרות הגדולות ביותר שהיה ראוי להן. את היצירה שבחרתי כאן ביסס על מסורות יהודיות ישנות-נושנות: הפרק הראשון נשען על מה שנותר מכתבי היד של עובדיה הגר (1070 [?] - 1150), ואינני מכיר עבודה קומפוזיטורית אחרת, מבוססת על לחנים חד-קוליים ימי-ביניים - דומה לה בהברקות שבה, בחוכמת השילוב בין עתיק וחדשני, בלי כפייה מאולצת של מיינסטרים "מודרניסטי" כלשהו; גם לא של אוריינטליזם כלשהו, או של "ים-תיכוניות" ארצישראלית (כלשהי).

**** על פֶּטֶר קוֹטִיק, על המוזיקה שלו ועל קרבה מסוימת בין המוזיקה הזאת לבין זו של אקספרימנטליסטים מובהקים (בעיקר סביב אוניברסיטת Buffalo בארה"ב) – ידעתי כבר לפני עשרות שנים. לא מעט מיצירותיו מתמרנות בין אלמנטים טיפוסיים של אורגאנום ימי-ביניים ומוסיפות שכבות נוספות של ניגודים ומתח. כך גם היצירה שבחרתי בה לרשימה שלי.

***** את זיגמונט קראוֹזָה ראיתי בירושלים בשנות השבעים, ונכחתי בביצוע יצירתו זו (הכותרת בעברית: "מכל העולם נִקְבָּצוּ"). נפעמתי מהשימוש ההרפתקני בקטעי פולקלור פולני עממי – הטרופוניה פשוטה, לכאורה, ולא פשוטה עד כדי כך! - ומהעמדת הקשתנים בצדדים שונים של האולם, כך שתערובת הצלילים המזוהה-ולא-מזוהה תהדהד בתוך הקהל, במתח בלתי פוסק אך בלי "דראמה".

***** לואי אנדרִיסן היה מלחין מגוון מאוד. הערכתי מאוד רבות מיצירותיו, בעיקר המוקדמות יותר (*DE STAAT* ו- *IL DUCE* , בוודאי!). שילוב מבוקר של זכרונות מסגנונות מוזיקליים שונים, רחוקים וקרובים, אפיין אותו תמיד. כללתי ברשימה שלי רק דוגמה קצרה משועשעת ומשעשעת.

***** לינדסי קופר הייתה דמות בולטת ב'סצנת' הג'אז הופשי והאימפרוביזציה החופשית באנגליה. רק מדי פעם עסקה

בקומפוזיציה-כהלכתה, ולא במקרה – עם מבט אחורה, ודווקא לסגנונות תיאטרוניים-קברטיים מהעשורים המוקדמים של המאה העשרים. הייתה בכך גם אמירה פוליטית-שמאלית (כך - בכל הקבוצה שבה הייתה פעילה, *Henri Cow*).

***** ג'ון טאוֹנֶר הוא דוגמה מובהקת למלחין שכבר בשלב מוקדם מאוד של דרכו המוזיקלית החליט להיצמד למסורת מוזיקלית (דתית, בעיקר) טרום-רנסאנסית, לא מערב-אירופאית בהכרח. היצירה שבחרתי בה אהובה עלי מאוד (לא כל יצירותיו הגדולות קרובות לטעמי). היא 'מזכירה' – יותר מ'מזכירה!' - משהו מהמורשת הכנסייתית הפרבוסלבית, ועוד משהו (מרומז בלבד?) מהמסורת האנגליקנית, ואין בה העתק או שחזור מדוקדק. קל לשמוע ולהבין זאת.

אֲרוֹן פֶּרֶת צעד במסלול דומה עוד לפני שיצא מרוסיה הסובייטית. עלי להעיד שאינני חסיד מושבע של כל יצירותיו גדולות-הממדים. היצירה שבחרתי אהובה עלי. האם יש בה שחזור מדויק של יסודות סגנוניים מתוך מוזיקה פרבוסלבית עתיקה? כן ולא. היא רומזת אליהם, במבנה מוזיקלי מקורי לגמרי.

וְלִנְטִין סִילוֹבְסֵטְרוֹב : דוגמה בולטת, מובהקת, להתקרבות מקסימלית ל-Period Composition. ה Period, במקרה שלו, עשוי להיות המאה התשע-עשרה הרומנטית וראשית המאה העשרים הפוסט-רומנטית, ולעיתים - המאה השמונה-עשרה ה'קלאסית'. בכמה מיצירותיו קשה באמת לזהות: האם המלחין הוא בן זמננו או בן הזמן ההוא? עלי להעיד על עצמי שאינני חסיד מושבע של דרך זו, ואני מבין את הקסם שבה. בחרתי ביצירה שאני מעריך מאוד: זמן רב תהיתי אם מישהו יצליח לשחזר את דרכי הקומפוזיציה של שופן בלי לגלוש לקיטש מוחלט. לטעמי, סילוֹבְסֵטְרוֹב הצליח ביצירה הזאת; בין השאר, משום שצצות בה, פה ושם, הפתעות שאינן מאפשרות למאזין לשכוח: זה מלחין עכשווי, לא שופן. זאת מחווה לשופן.

המלחינים האחרונים ברשימה שלי – צעירים יותר, קרובים, במידה זו או אחרת, לזרם השקט והמופנם ביותר במוזיקה של העשורים האחרונים (*Beuger-i Frey* - בקבוצת המלחינים *Wandelweiser*).

במוזיקה הזאת נשמעים , מרחוק (*come da lontano* ?), הדים
ממלודיות או מהרמוניות טונאליות/ מודאליות ישנות, ב'ערבוב'
ובקיטוע, ובין שתיקות, כאילו הוצאו מהקשרם ואין יכולת או צורך
להחזיר אותם אליו. אני חש בהדים האלה משהו עגום, משהו רומז
על אפשרויות שהיו והתרחקו מאתנו, ואולי נעלמו (או ייעלמו) – וקצת
בעקבות המשוררת Mimi Khalvati – בהווית ה-'afterwardness' –
(...) *sigh and sing / for the echo* (...)

John Cage THE WONDERFUL WIDOW OF EIGHTEEN
SPRINGS (1942)

<https://www.youtube.com/watch?v=seve-gHEiO8>

John Cage 6 Melodies (1950)

<https://www.youtube.com/watch?v=GBnpCUD3Zig>

John Cage THIRTEEN HARMONIES / 1

https://www.youtube.com/watch?v=xwIV-XaVAPw&list=OLAK5uy_l3GDSaRFruu3AGQs58VMVadPVOncg0ykU&index=2

Morton Feldman Music for the film SOMETHING WILD IN
THRE CITY (1960)

<https://www.youtube.com/watch?v=n1DGtLe01KU>

Cornelius Cardew THE CROPPY BOY

<https://www.youtube.com/watch?v=pq41cHbxWpQ>

Alvin Curran FOR CORNELIUS [1st section - until 4'58]

<https://www.youtube.com/watch?v=JwPKH0dbtbU>

Howard Skempton OF LATE

<https://www.youtube.com/watch?v=WhgcbbcM6eFA>

Howard Skempton LENTO

https://www.youtube.com/watch?v=BCGhH_N_Ovc

Gavin Bryars AFTER THE REQUIEM

<https://www.youtube.com/watch?v=K3WPJRwZ5pU>

Michael Nyman (+ *Fretwork* viol ensemble) WHY

<https://www.youtube.com/watch?v=tPk3AFoKrTs>

Lucas Foss LAMMDENI / 1

https://www.youtube.com/watch?v=dy4cXbC_FtQ

Petr Kotik SOLOS AND INCIDENTAL HARMONIES

<https://www.youtube.com/watch?v=C-Sj81kLRoY>

Zygmunt Krause AUS ALLE WELT STAMMENDE / pt. 1

<https://www.youtube.com/watch?v=kJnpeVjcPgo>

Louis Andriessen 2nd CHORAL FOR MUSIC BOX

<https://www.youtube.com/watch?v=4P5ES7pCV38>

Lindsay Cooper HORSE WALTZ

<https://www.youtube.com/watch?v=ePaPpph38bs&list=PLB-k6sKgmLvqdwDcxRe6joJxMprtlZ3HA&index=6>

John Tavener AS ONE WHO HAS SLEPT

<https://www.youtube.com/watch?v=3txKwPmwktk>

Arvo Part FRATRES (for 12 cello players)

<https://www.youtube.com/watch?v=6-SpObFE3yE>

Valentin Silvestov TWO PIECES (for piano) 1 Moments of Chopin

<https://www.youtube.com/watch?v=PXdfw2oQ2EY>

Yurg Frey EXTENDED CIRCULAR MUSIC 2 & 3

https://www.youtube.com/watch?v=PijUuM8JEgs&list=RDEMG r4OigZ3unbl471r52tvZg&start_radio=1

Antoine Beuger COMO UN OCEANO DE OLAS
INNUMERABLES

<https://www.youtube.com/watch?v=aNJ6aRtetr4&t=706s>

John Iely NOCTURNE

<https://www.youtube.com/watch?v=S uljeNg 5c>